

In dit nummer onder andere:

Duurzame kleding
uit India

3

Nieuwe voorzitter
in Chittoor

4

Op bezoek
in Tanzania

5

Vrouwenproject
in Brazilië

7

WEDERZIJD

CONTACTBLAD VAN DE VERENIGING WEDERZIJD

In memoriam Jan Glissenaar

Op zondag 8 mei 2011 is Jan Glissenaar overleden, op 86-jarige leeftijd.

'Beste deelnemers', zo begon Jan het eerste nummer van het Contactblad van Wederzijds, dat uitkwam in januari 1996. Hij schreef het en verstuurde het naar enkele groepen, die hij hielp corresponderen met organisaties in Brazilië en naar de deelnemers aan de eerste vijf reizen (vier naar Brazilië en één naar Indonesië).

Op dit 'proefnummer' zouden nog een zestigtal bulletins volgen, rijk aan informatie over de contacten in de bezochte landen. In dat eerste nummer schreef Jan: 'Onze droom is dat de contacten met basisgroepen in ontwikkelingslanden uitgroeien tot echte solidariteit met die groepen.' Jan wilde betrokkenheid

kwaken tussen mensen hier en daar. Wij waren bevoorrecht: Jan was bereid ons mee te nemen naar bekenden en op zoek te gaan naar nieuwe ontmoetingen. Hij aarzelde niet diep het binnenland in te trekken met ons en in primitieve onderkomens te verblijven.

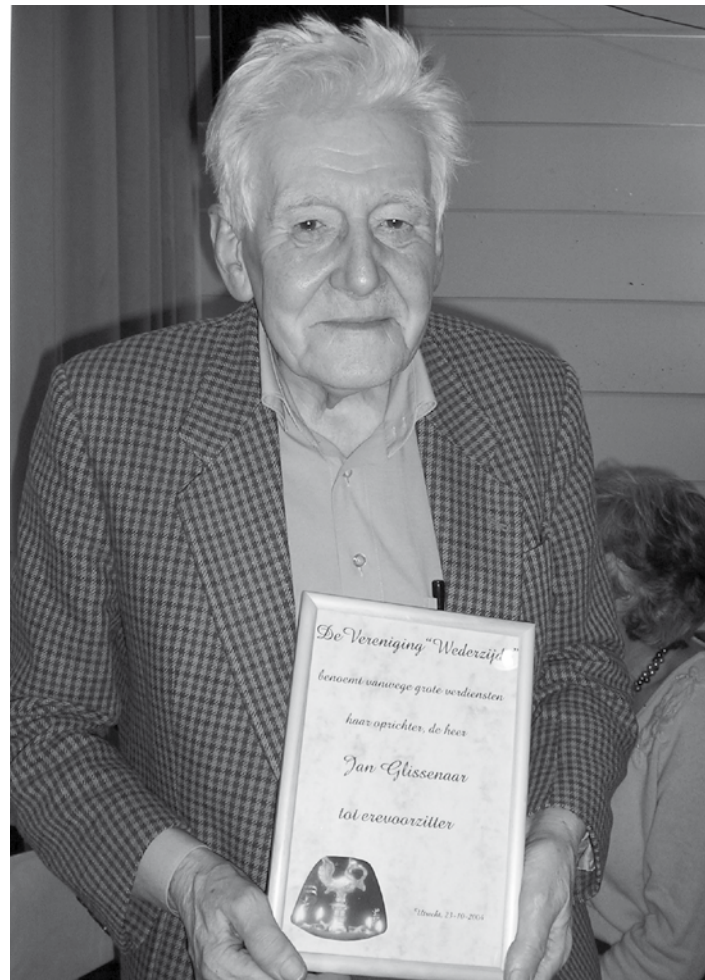
Jan, ons aller goede vriend, kwam met de eenvoud in zijn levensstijl en met zijn vriendelijke uitstraling niet alleen gemakkelijk in contact met mensen, hij maakte ook vrienden, overal. Hij liet ons zien hoe mensen het waarderen als er welgemeende belangstelling wordt getoond voor hun leven en strijd.

Jan bouwde gestaag door aan de organisatie van Wederzijds. Het kostte de nodige inspanning en tijd, ook al vanwege de weerbarstige omstandigheden. Maar onvermoeibaar ging hij door, met niet aflatende toewijding.

De reis naar India in december 2006 was de 22e en allerlaatste reis die door Jan werd geleid. Hij noemde deze reis 'een uitstekend sluitstuk'. Met het voorjaar van 2011 brak ook het sluitstuk van zijn leven aan.

Zijn Braziliaanse vriend Juvêncio Mazzarollo mailde: 'Que Deus o guarda em sua paz.' (Dat God hem beware in zijn vrede.)

Riekje Roda

Jan bij zijn benoeming tot erevoorzitter in 2004, foto: Gert-Jan van Jaarsveld

Uit het bestuur

Hoera, er ligt weer een nieuw Contactblad op uw tafel! Het heeft wel een lange tijd geduurd. In die tussentijd is er veel gebeurd. We hebben een najaarsbijeenkomst gehad, de jaarlijkse informatiedag is geweest en zelfs de voorjaarsbijeenkomst (ledenvergadering) is al voorbij.

Maar er was ook een droeve gebeurtenis. Op zondag 8 mei jongstleden overleed Jan Glissenaar, oprichter en inspirator van Wederzijds. Op maandag 16 mei hebben wij en anderen hem in een gedenkwaardige bijeenkomst herdacht en afscheid genomen. Nu moeten we verder gaan zonder hem. Geen gemakkelijke taak, maar met zijn allen moet het lukken. Als nieuwe voorzitter stel ik me voor dat de klussen die gedaan moeten worden niet alleen door de bestuursleden uitgevoerd worden. Kleine klussen kunnen ook door de leden gedaan worden en ik zal dan ook een beroep op jullie doen. Intussen heb ik hiermee al positieve ervaringen opgedaan.

In de ledenvergadering is ingestemd met het voorstel voor een voorzitterswisseling. Het bestuur is nu als volgt samengesteld: voorzitter: Cor van Zelst, secretaris Gert-Jan van Jaarsveld, penningmeester Theo Hose, leden Annelies van der Sman, Marianne Kok, en nog een vacante zetel.

Wie is de nieuwe voorzitter? Zoals reeds gezegd: Cor van Zelst, 66 jaar, geboren en opgegroeid in Best bij Eindhoven. Een wis- en natuurkundestudie in Utrecht afgerond. Na vier jaar leraar in Laren (NH) verhuisd naar Twente en in Oldenzaal het leraarschap verder uitgebouwd tot aan het pensioen. Gedurende 25 jaar ook schooldecaan geweest. Sinds 1996 weduwnaar. Vader van drie kinderen en vijf kleinkinderen. In maart 2011 verhuisd naar Nieuwegein.

Met Wederzijds kennisgemaakt in januari 2008 en in dat jaar een Indiëreis gemaakt. Toen lid geworden van de vereniging. In 2009 naar Tanzania geweest en in 2010 op eigen houtje naar Chittoor (India) gegaan omdat de geplande reis niet doorging. In de zomer van 2010 werd mij gevraagd of ik beschikbaar was voor een bestuursfunctie. Na een vrijblijvende kennismaking heb ik ja gezegd en nu ben ik ineen voorzitter.

Het bestuur wil ervoor gaan zorgen dat het Contactblad weer op gezette tijden verschijnt. Verder zijn de komende vergaderingen al gepland. De najaarsvergadering vindt plaats op zaterdag 5 november 2011 en de reisinformatiedag op zaterdag 21 januari 2012.

Ik wens iedereen een mooie zomer toe en de Braziliëgangers ook nog een inspirerende en mooie reis.

Cor van Zelst, voorzitter.

Verslag Voorjaarsvergadering

Ruim veertig mensen woonde op 2 april jongstleden de voorjaarsbijeenkomst, tevens algemene ledenvergadering, van Wederzijds bij. Het financieel jaarsverslag 2010 en de begroting 2011 werden goed gekeurd en tevens deed de kascontrole commissie positief verslag. Eva Huisingh nam afscheid van de kascommissie, Gerard Elkhuzen bleef aan en Corrie Buschman werd als nieuw lid verwelkomd. Overigens had Frida Rhebergen dit jaar de taak van Eva overgenomen, omdat Eva last had van rugklachten. Er werden ook een nieuw bestuur en een nieuwe voorzitter gekozen (zie ook: 'Uit het bestuur'). Na het officiële gedeelte volgde een verslag van de recente reis naar India. Het verslag werd uitgesproken door Henk Steentjes, die samen met zijn vrouw Ingrid een reis met Wederzijds had gewonnen als donateurs van Solidaridad. Hij vertelde dat zij in eerste instantie twijfelachtig tegenover deze prijs hadden gestaan, omdat ze eigenlijk vinden dat een organisatie als Solidaridad al haar geld moet besteden aan steun in ontwikkelingslanden. Maar ze waren toch maar gegaan en hadden daar zeker geen spijt van

en begrepen nu ook waarom Solidaridad het belangrijk vindt dat haar donateurs soms de gelegenheid moeten krijgen om zulke reizen te maken (zie ook het verslag van reisleider Piet Kruizinga, elders in dit blad).

IBISS

Na de pauze gaf Sander Visser 't Hooft een presentatie over het werk van IBISS in Rio de Janeiro. Verschillende Wederzijds groepen hebben in de loop der jaren de projecten van IBISS in Rio bezocht. Sander Visser 't Hooft is vicevoorzitter van de steungroep voor IBISS in Nederland en tevens de echtgenoot van onze nieuwe Brazilië reisleider Jeanne Visser 't Hooft. Naar aanleiding van de actualiteit ontstond er een levendige discussie over de situatie in de 'favela's' (sloppenwijken) van Rio en de rol die IBISS daarin speelt. De Braziliaanse overheid heeft de afgelopen tijd hard ingegrepen en de macht van de drugskartels in de wijken ingeperkt. Het lijkt er op dat veel bewoners blij zijn dat de drugsbazen niet langer de baas spelen in de wijk, maar volgens Sander is het nog te vroeg voor optimisme daarover.

Contributie

Vriendelijk verzoek aan alle leden die nog geen contributie voor het jaar 2011 hebben betaald dit alsnog op korte termijn te doen.

De bedragen (25 euro per lid, 35 euro voor (echt) paren) zijn ongewijzigd en het bankrekeningnummer is 13.46.66.216, vereniging Wederzijds te Woerden.

Vast hartelijk dank!

Indiareis 2011: nieuwe ervaringen

Het begon al goed. De ontwikkelingsorganisatie Solidaridad, bij velen van U bekend, loofde vorig jaar een prijs uit onder haar contribuanten. Die prijs was het op kosten van Solidaridad meemaken van een Wederzijds-reis naar India! En zo kon het gebeuren dat de reis van februari-maart dit jaar een dubbele naam had. Want het werd een gecombineerde Wederzijds-Solidaridad-reis. Niet alleen door de deelname van enkele gelukkige prijswinnaars maar ook omdat als logisch gevolg van deze mooie samenwerking het programma werd aangepast. In overleg met Solidaridad werd besloten om er bezoeken aan enkele typische Solidaridad projecten aan toe te voegen. Helaas moesten daardoor enkele andere min of meer vertrouwde contacten worden teleurgesteld.

Duurzame katoen

Wat zijn typische Solidaridad-projecten? Wel, deze organisatie staat erom bekend dat zij niet alleen oog heeft voor een

bepaalde concrete behoefte ergens in de Derde Wereld, maar zij geeft vooral aandacht aan het hele proces van begin tot eind. Bij landbouwproducten gaat het dan om al die fasen tussen de verbouw tot aan de verkoop hier in het westen of elders in de wereld. Als voorbeeld werd de productie en verwerking van duurzaam geproduceerde katoen gekozen. En zo bezocht de Indiareisgroep in de tweede week van de rondreis een aantal projecten in het noorden van Andhra Pradesh waar met steun van Solidaridad biologische katoen verbouwd wordt. Wij bezochten enkele akkers waar deze katoen verbouwd wordt en spraken met enkele boeren. De kostprijs van organische (biologische) katoen is iets hoger dan die van het reguliere product, maar dat werd goedgemaakt door een premie bovenop de verkoopprijs. Een voordeel voor de boeren was ook, dat ze door de organische productiewijze veel minder afhankelijk zijn van de toeleveranciers van zaaiza-

den, pesticiden en kunstmest. Doordat daar allerlei patenten op zitten, zijn deze vaak extra duur.

Die premies werden overigens gefinancierd uit de vervolgoptbrengsten binnen het hele proces, van het oogsten van de ruwe katoenvezel tot de verkoop van de daarvan gemaakte kleding. Vervolgens zagen we in een grote hal hoe de katoenzaden werden gescheiden van de vezels. Die zaden bevatten veel olie en brengen dus ook geld op. De vezels werden daarna samengeperst tot katoenbalen, die naar de spinnerijen gingen. Het viel ons op dat de arbeidsomstandigheden hierbij te wensen overlieten. Het was lawaaiig en er hingen stof en fijne vezels in de lucht. Slechts weinigen droegen beschermingsmaskers. Wellicht ligt hier een taak voor Solidaridad.

Textielfabriek

Aan het eind van de reis, in het westen van de deelstaat Tamil Nadu, waar rond de stad Coimbatore de grote textielfabrieken staan, bezochten we een middelgrote fabriek waar onder andere de katoen wordt verwerkt dat van de in Andhra Pradesh door ons bezochte velden kwam. Zo konden we mooi het hele proces van dichtbij meemaken. Want na het persen in balen moeten de vezels gesponnen worden: er moeten draden van gemaakt worden. En na het spinnen worden de draden geweven tot grote doeken. Het spinnen en weven gebeurt in volautomatische processen en werd uitbesteed aan onderaannemers. Uiteraard worden die gecontroleerd op naleving van de normen waaraan gecertificeerde biologische katoen moet voldoen. Tenslotte wordt er van de ruwe katoen kleding gemaakt.

In een grote hal stonden in lange rijen honderden naaimachines waar de kleding gemaakt wordt. Vaak dure merkkleding, die in Ierland of Australië voor veel geld verkocht wordt. Maar ze moeten dan ook aan hoge kwaliteitseisen voldoen. We konden met eigen ogen vaststellen dat er voortdurend gecontroleerd wordt.

In het gigantische naaiatelier heerste een goede sfeer. De naaisters en naaiers deden vrij ontspannen hun werk en ook overigens merkten wij dat de arbeidsomstandigheden goed waren. Zo had het bedrijf een aantal lichamelijke gehandicapten in dienst genomen. Deze mensen komen in India heel moeilijk aan de bak. Illustratief was ook dat er maar een enkele kantine was, waar zowel de directie als de arbeiders konden eten van hetzelfde voedsel. En dat eten was prima. Dat hebben we proefondervindelijk vastgesteld. Al met al dus heel interessante bezoeken aan deze Solidaridad-projecten.

Nieuwe Indiareis

Inmiddels hebben we Solidaridad verslag gedaan van onze bevindingen. Zij waren er erg blij mee en beloofden ons na te denken of deze voortreffelijke samenwerking tussen Wederzijds en hun organisatie in de toekomst een vervolg zou kunnen krijgen. Daarover later wellicht meer. Want het plan is om in februari volgend jaar weer een Indiareis te organiseren. Er zijn al enkele kandidaat-reizigers, maar nog niet genoeg om de reis al definitief door te laten gaan. Graag geef ik eventuele belangstellenden alle gewenste informatie hierover. Welkom!

*Piet Kruizinga,
pietkruizinga@online.nl*

Naaisters in de textielfabriek, foto: Piet Kruizinga

Belevenissen in Chittoor in India

Cor van Zelst reisde eind vorig jaar naar India. Hij bezocht daar drie organisaties waarmee Wederzijds al lange tijd contacten onderhoudt. Hieronder zijn verslag.

Reeds in 2008 ben ik met Wederzijds op rondreis in India geweest. Dit was me goed bevallen. Het jaar daarop was Tanzania aan de beurt. In 2010 heb ik me weer opgegeven voor een reis in India mede omdat we een aantal andere plaatsen zouden bezoeken. Ik heb zelf vliegtickets gekocht via internet. Wie schetst mijn verbijstering toen Piet Kruizinga mij mailde dat de andere reizigers afgezegd hadden. Daar zat ik met mijn tickets. Weer bij mijn posities gekomen zei ik tegen mezelf: 'andere mensen gaan ook wel alleen op pad dus waarom jij niet?' Na overleg met Piet hebben we de familie Stanley benaderd om mij in Chittoor te helpen drie organisaties te bezoeken. Stanley nodigde me uit om bij zijn familie te logeren. Zij zouden een programma voor mij vaststellen. Verdere voorbereidingen gemaakt en op 9 november vertrokken van Schiphol. Vliegen met de Emiraten betekent een tussenlanding in Dubai en

vele uren wachten. Nogmaals uren wachten in Hyderabad op een verlate binnenlandse vlucht naar Tirupati, een pelgrimsoord. Hier werd ik afgehaald door Stanley met een gehuurde auto. Na een autorit van ongeveer een uur kwamen we op onze bestemming aan. Stanley woont er tijdelijk in een huurhuis samen met zijn vrouw Beulah, zijn twee kinderen Abi en Jeffy en zijn bejaarde ouders. Ik kreeg een eigen kamer toegewezen met toilet en badmogelijkheden. Dit was een derde deel van de woonruimte in het huis. Ik ben gedurende drie weken erg verwend met alle variaties van ontbijt en avondeten en hapjes tussendoor.

Optimisme

De drie organisaties Hope, Communicare en Srhed hebben ieder een week lang een programma verzorgd. Sheeba van Hope begeleidde mij elke dag. De dagen werden gevuld met bezoeken aan verschillende dorpen in hun aandachtsgebied. Wat me opviel in de dorpen was toch het optimisme van de vrouwen en de overtuiging dat het onderwijs dat hun kinderen nu krijgen heel erg belangrijk is. De 'kleuterscholen' zagen er indruk-

wekkend uit. Veel speel- en leermateriaal voor de kinderen en allemaal zelf gemaakt. Ook het buiten spelen was volop in de aandacht.

Wat ook opviel was dat in sommige dorpen er langzaam maar zeker betere huisvesting kwam. En daar waren de dorpingen wel trots op. Verder heb ik enkele middelbare scholen bezocht. Op de laatste dag bij Hope heb ik een studiebijeenkomst meegemaakt van alle medewerkers. Met behulp van een stukje drama hebben zij hun werkwijze laten zien, hoe ze de dorpingen bewustwording proberen bij te brengen. Dat was heel verhelderend.

Triest gevoel

Kadatcham van Communicare (Stella was ziek (griep)) begeleidde mij in de tweede week. Ook hier bezochten we enkele dorpen. Het engels van Kadatcham was niet zo goed, de communicatie verliep wat moeizaam. In twee van de bezochte dorpen kreeg ik een erg triest gevoel. Het was net alsof de dorpingen, degenen die op dat moment er waren, niet erg veel toekomst zagen. Daarentegen was er ook een dorp met veel kinderen waar het weer sprankelde. De vrouw die ons welkom heette, vertelde aan Kadatcham dat ze mij herkende van twee jaar terug. In dit dorp heb ik aan de schoolgaande kinderen een schrift met balpen uitgedeeld. Daar waren ze erg blij mee. Verder heb ik een bijeenkomst meegemaakt waarop gratis rijst werd uitgedeeld aan de armste hiv/aids patiënten. De patiënten moesten wel geduld hebben. Er werd een groot spandoek opgehangen met de naam van de voorzitter van die organisatie. We moesten wachten tot een belangrijk persoon eindelijk kwam. Er werd uitgelegd waarom ik daar

aanwezig was, een toespraak van de voorzitter, ik moest wat zeggen en de begeleider de arts deed nog een woordje. Toen pas konden de patiënten met hun zak komen die voor driekwart gevuld werd met rijst. Ook deze dagen heb ik enkele scholen bezocht en zelfs een lagere school.

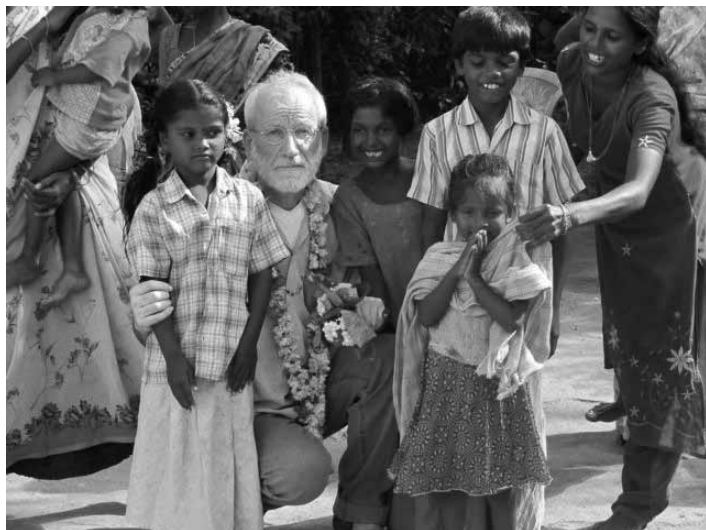
Kleding maken

Met Stanley van Srhed had ik gedurende de eerste weken regelmatig gesprekken over mijn ervaringen. Samen kwamen we tot de conclusie dat nog meer dorpen bezoeken geen meerwaarde had. Stanley organiseerde dat ik een school gedurende zes dagen kon bezoeken en wel van 10.00 tot 16.00 uur. Ik begon met een bezoek aan de 'tailoring class', een groep jonge vrouwen die met plezier bezig waren en op weg waren om hun eigen kleren te maken of eventueel een werkkring te zoeken in de kledingindustrie. Stanley heeft me kennis laten maken met enkele oud-cursisten en opvallend was de goede sfeer en vriendelijkheid tussen deze jonge getrouwde vrouwen en Stanley.

Verder ben ik getuige geweest van een 'health camp'. Stanley organiseert om de twee of drie maanden een mogelijkheid dat arme dorpingen naar een ayurvedische arts kunnen gaan. Deze arts krijgt zijn onkosten vergoed van Srhed en de medicijnen (kruiden) zijn gratis, vergoed door de regering. Deze arts vertelde mij wat hij bij elke patiënt had vastgesteld. Een kleine opsomming: algehele zwakte, artritis, bronchitis, lepra, suikerziekte, staar aan de ogen en een aantal ongemakken.

Beschermhandschoenen

Vermeldenswaard is ook een bezoek aan een groep vrouwen die afvalstukjes leer verwer-

Cor van Zelst tijdens zijn bezoek aan Chittoor

ken tot beschermhandschoenen. Van leerverwerkende fabrieken werden afvalstukjes gekocht. Deze werden gesorteerd en verwerkt tot grote handschoenen. Deze zijn heel nuttig in allerlei 'vuile' fabrieken. De groep hoefde er ook niet op uit om hun product te verkopen. Vanuit verschillende fabrieken kwamen

vertegenwoordigers bij hen handschoenen bestellen, uitzoeken en afhalen. De vrouwen verdienen ieder voor zich ongeveer twee duizend roepies per maand. Dit is ongeveer 35 euro. Ter vergelijking: een onderwijzeres van de kleuterscholen bij Hope verdient 3000 roepies per maand, wat trouwens schandalig laag is. Over

het bezoek aan de scholen wil ik een volgende keer wat vertellen. Alle leiders van de drie organisaties gaven te kennen dat ze heel blij waren met mijn bezoek aan Chittoor. Er was nu voldoende tijd om van gedachten te wisselen, ervaringen te vertellen, misverstanden op te lossen.

Dit was de eerste keer dat een buitenlander zoveel tijd aan hun organisatie had besteed. Een streling voor mijn ego! Ik heb beloofd dat ik in 2012 weer op bezoek zal komen als de omstandigheden het toelaten.

Cor van Zelst

Een nieuwe reis naar Indonesië?

In 2008 is er voor het laatst een Wederzijdsreis naar Indonesië geweest. Toenmalig assistent reisleider Brecht Gerbrandy zou graag weer een nieuwe reis willen organiseren. Hieronder legt ze uit wat reizigers kunnen verwachten van zo'n reis.

Ik mocht in 2008 mee als assistent reisleider. Voor mij was het een zeer geslaagde reis omdat een Wederzijdsreis zich kenmerkt door een zeer geïnteresseerd publiek naar vooral de sociaal-maatschappelijke omstandigheden waaronder Indonesiërs leven.

En daar ligt nu juist mijn speciale kennis over Indonesië, omdat ik er namelijk vanaf 1993 tot 2004 gewoond en gewerkt heb. En nu nog wekelijkse contacten onderhoud met de mensen van het project YASAP op West-Timor.

Kompleet

De reis van Wederzijds begint op Java waar de vereniging Wederzijds enkele zeer mooie contacten heeft met projecten die we gaan bezoeken. Zo gaan we zeker naar 'Kompleet' een organisatie die zich inzet voor het behoud van de ecologisch zeer belangrijke berg Slamet (Midden-Java). In de loop van de jaren is er veel kaalslag gepleegd aan de noordzijde van deze berg, waardoor allerlei ecologische rampen het natuurlijk evenwicht in de omgeving bedreigen. Voor het zuidelijke deel zijn nu betrokken studenten actief onder coördinatie van de groep Kompleet om deze unieke natuur te behouden. De lokale bevolking wordt voorgelicht en bewust gemaakt over de waarde van hun woongebied. Om hen te ondersteunen bij het behoud van de oorspronkelijke natuur en hen ook te helpen in hun levenson-

derhoud te kunnen blijven voorzien, onder andere door eco-toeristische activiteiten. De overnachting bij de plaatselijke bevolking hier is een speciale ervaring en we dragen zo bij aan de inkomsten van de dorpsbewoners. In de omgeving van Yogyakarta zijn vele initiatieven zoals bijvoorbeeld van de SBSI, een vakbeweging die opkomt voor de rechten van de armste werknemers. We kunnen verschillende projecten bezoeken. Zoals een doerian kwekerij, biologische landbouwprojecten, waterputten projecten, ecologische verbouw van katoen en natuurlijke kleurstoffen, en kledingbedrijfjes.

Pesantren

Ook heel interessant is een bezoek aan een pesantren, een islamitische school, die met internaten en allerlei toerustingvoorbeelden een educatief instituut vormt waar

getalenteerde jonge mensen opgeleid worden. Ook hebben ze vrouwengroepen en boerengroepen uit de omgeving die mee profiteren van de kennis en ict mogelijkheden van de pesantren.

Via Bali reizen we dan naar West-Timor, waar ik zelf tien jaar heb gewoond. Naast het kindertehuis van YASAP, waar we eerst te gast zijn, krijgt u ook een hele goede indruk van een groot deel van dit eiland. We gaan naar een natuurgebied in het noorden (Mollo Utara) waar de bergen uit puur marmer bestaan. Helaas is hier ook al gigantische schade aan het milieu toegebracht. Boeiend is dat er ook een heel goed lokaal initiatief is ontstaan om grotere rampen te voorkomen voor mens en natuur. Kandidaten voor een reis kunnen zich melden via wederzijds@hetnet.nl.

Brecht Gerbrandy

Op bezoek bij het Amani Centrum

Wederzijdsleden Thomas van de Wetering en Wim Petersen waren in november vorig jaar op bezoek in het Amani Centrum voor de zorg aan gehandicapte kinderen in Morogoro, Tanzania. Hieronder volgt een kort verslag.

Wim is secretaris van de, mede door hem opgerichte, Stichting Vrienden van Amani Centre Tanzania in Nederland. Het Amani Centrum is een diaconaal project in het diocees Morogoro, opgericht in 1992 door Mama Josephine Bakhita. Zij heeft ondervonden dat gehandicapte kinderen worden

verstoten. Zij was zelf moeder van een gehandicapte zoon, Eric, die door haar goede zorg 30 jaar is geworden en in 2003 overleden is. Gehandicapte kinderen worden in het opvangcentrum begeleid. Ze krijgen er fysiotherapie en hebben hulpmiddelen om zich te kunnen verplaat-

sen. In het klaslokaaltje van het centrum krijgen leerlingen les in hun eigen taal, het Swahili, en in het Engels. Ze leren tellen, rekenen en lezen. De aanleiding voor deze reis was het verzoek van Mama Bakhita om haar aan kleding voor de kinderen te helpen. Omdat het vervoer daarvan

allerlei problemen en extra kosten met zich meebracht, besloten we er zelf heen te gaan en zoveel mogelijk bagage mee te nemen. Daarbij was onder andere een koffer met inhoud van Maria Klar en kinderkleding van Liesbeth Wilker, bijeengebracht door Emmaus in Bilthoven.

Minibus

Dankzij steun van de Vrienden van Amani, van sponsors en van Wilde Ganzen beschikt men nu over een minibus. In de morgen worden twintig kinderen uit de streek

opgehaald en om 12 uur weer thuisgebracht. Een andere groep komt 's middags. Men beschikt in het centrum over een hostel voor bezoekers en vrijwilligers. Het is het hoogste gebouw in de sloppenwijk, met drie etages en op de bovenste etage zes kamers, elk met twee stapelbedden. Er zijn douches en toiletten voor gemeenschappelijk gebruik. Aan de straat is een kiosk voor ecotoerisme opgezet, voor verkoop van dagtrips aan toeristen en van handwerkspullen zoals kettingen, houtsnijwerk van ebbenhout en

wenskaarten. Alles 'fair trade', gemaakt door de bewoners van het centrum en hier in Nederland bij ons te koop. Tevens is er een lokaal restaurant, het Amani Café, gerund door vrijwilligers, waar ook gekoelde dranken verkrijgbaar zijn. In de dorpen in de provincie zijn onderkomens voor oudere gehandicapte kinderen, onder andere in Mvomero, ongeveer twee uur rijden vanaf het Amani Centrum in Morogoro. De boerderij daar is 60 hectares groot met 10 hectares akkerbouwgrond, maar vanwege de grote droogte (vanaf mei had het niet geregend) was het niet mogelijk om het land te bewerken. Zonder bevoeiing gaat het niet en het water zit te diep. Wij sparen nu voor een waterput van zestig meter diep.

Vijftien jongens

Er zijn in Mvomero vijftien jongeren met een handicap waarbij op elke persoon een vrijwilliger nodig is. De jongens, variërend in leeftijd, verblijven daar voor langere tijd. Er is een lokaal met twaalf naaimachines, een praktijklokaal voor houtbewerking (ze missen nog goed

gereedschap) en er zijn leslokalen. Ook hier zijn kamers ingericht voor bezoekers, wel wat primitiever dan in de stad. Water wordt door de jongens gehaald op 3 kilometer afstand en elke morgen staan er emmers met waswater voor de deur.

Afgelopen jaar (2010) zijn er vijf keer bezoekersgroepen ontvangen. Dat is natuurlijk financieel aantrekkelijk en levert inkomen op voor het centrum. Het spijt Mama Bakhita dat er dit jaar hoofdzakelijk Engelsen waren en geen Nederlanders. Zij zong bij het afscheid: 'Oh let the Dutch come marching in...'. Wat verder opvalt is, dat iedereen gemotiveerd is en zich met volle overgave inzet om het lot van de anderen te verbeteren. Ook de omgeving ziet er aantrekkelijk uit en wordt goed onderhouden. Wij zijn er samen drie dagen geweest en hebben het reilen en zeilen daar van dichtbij meegeemaakt. Op verzoek verzorgen wij graag (tegen reiskostenvergoeding) een lezing met dia's.

Thomas van de Wetering en Wim Petersen

Thomas en Wim tijdens hun bezoek aan Tanzania.

Een sociaal avontuur in Brazilië

Ab en Regina van de Vliert gingen vorig najaar voor het eerst mee met een Wederzijdsreis, naar Brazilië. Hieronder doen zij verslag.

Via de 'schoenendoosactie' in onze kerk in Doetinchem kwamen wij in 2009 op het spoor van Wederzijds. Nieuwsgierig geworden hebben wij een bijeenkomst in Utrecht bezocht en ons opgegeven voor de reis van drie weken in 2010 naar vier bestemmingen in Brazilië, te weten São Paulo, Foz do Iguaçu, de Pantanal en Rio de Janeiro. Na een uitvoerige voorbereiding zijn we 18 sep-

tember onder leiding van onze gids Sylvia en haar assistent Vince vertrokken. São Paulo is een gigantische stad, waar we drie en een halve dag vrij intensief projecten hebben bezocht. Het ging om landbezetting voor landloze boeren, opvang van daklozen met eten en onderdak, een opleidingscentrum om werklozen aan werk te helpen, ontspanning en cultuur voor Afro-Braziliaanse vrouwen en de kritische pers richting de gevestigde belangen. Wat het eerste project betreft is interessant, dat tien jaar lang ongebruikt land bij

bezetting juridische rechten geeft aan de bezetters. Deze bouwen met veel wilskracht en enthousiasme een nieuw bestaan op, waarin ze zelf in hun levensonderhoud voorzien. De organisatie, die daklozen opvangt en probeert weer naar onderwijs en werk te leiden, heeft grote indruk op ons gemaakt. De liefde en warmte, die je daarbij ervaart, is weldadig bij kennisneming van de arme en kille kant van Brazilië.

Toeristische trekpleisters

Toeristische trekpleisters bij uitstek zijn de imposante

watervallen en stuwdam bij Foz do Iguaçu op de grens met Paraguay en Argentinië. Bij de stuwdam wordt door waterkracht heel veel elektriciteit opgewekt ten gunste van de hierbij samenwerkende landen Brazilië en Paraguay. Uiteraard moesten door de komst van de stuwdam rond 1980 veel mensen (vaak tegen hun zin) verhuizen, waaronder ook zo'n honderd indiaanse families. Ter compensatie kregen zij met steun van het stuwdamproject Itaipu een gebied (reservaat!) toegewezen, waar we hen ook hebben bezocht en waar ze hun

cultuur proberen te bewaren. Wij kregen de indruk dat, door hun afhankelijkheid van de overheid en hun contacten met de stedelingen, het niet echt meer is zoals het vroeger geweest is. Andere projecten in deze omgeving gingen over afvalrecycling en een duurzaam initiatief van een boer om uit varkensmest elektriciteit op te wekken. In de Pantanal hebben we uitgebreid genoten van onder andere kaaimannen, papagaaien, apen, toekans, ooevaars, ibissen, dassen, caipibara's en vogelspinnen. Ook de flora was de moeite waard en onze

gids ging ons op blote voeten voor door het oerwoud. Hij wist ons in te wijden in de wonderen van de natuur en veel toepassingen door de oorspronkelijke bewoners van medicijnen uit bomen en planten. Indrukwekkend en zeer de moeite waard.

Favela's in Rio

Tot slot hebben we in Rio de Janeiro weer diverse projecten bezocht rond afvalrecycling en een aantal favela's (arme wijken). Deze laatste worden veelal nog beheerst door drugsbendes, waar de politie nog geen vat op heeft. IBISS

doet hier veel goed werk. Vervolgens bezochten we het project Estrela do Amor (Ster van de Liefde). Veel indruk maakte de ronde die deze organisatie maakt langs op straat levende kinderen. Men voorziet hen van drinken en met regelmaat worden ze meegenomen voor verschooning, eten, spel en onderwijs, maar vooral ook krijgen ze veel liefde, die ze zo ontberen.

Gelukkig is er een ontwikkeling in dit welvarende land, waarbij de armoede wordt aangepakt. Door de 'socialistische' president Lula is er de afgelopen acht jaar veel bereikt:

27 miljoen minder mensen onder de minimale armoedegrens. Maar er zijn er zeker nog 20 miljoen, waaraan zijn net gekozen opvolgster Dilma haar handen vol zal hebben, met name omdat de bovenlaag geen of nauwelijks oog heeft voor de arme kant van Brazilië. Wij hebben dankzij Wederzijds dit land op een bijzondere manier leren kennen en hopen dat de armoede door warmte en liefde overwonnen zal worden.

Ab en Regina van de Vliert

De kracht van een vrouwenproject in Brazilië

Jeanne Visser 't Hooft is de nieuwe reisleader voor de komende reis naar Brazilië. Hieronder schrijft zij over een geslaagd vrouwenproject, dat in het verleden al door meerdere reizigers is bezocht.

Al weer een paar jaar geleden kon ik mijn taak als intermediair overdragen. Ik was twaalf jaar verantwoordelijk geweest voor de projectaanvragen die uit Brazilië kwamen voor de ontwikkelingssamenwerking Stichting 'Melania' (www.melania.nl). In al die jaren heb ik erg veel geleerd van en over deze vrouwen. Een goed voorbeeld is Natalina uit Cametá, bekend bij enkelen van Wederzijds, een voorbeeld van ontwikkeling en bewustwording. Enkele voordelen van vrouwenprojecten zijn:

- Vrouwen kunnen zich op een 'veilige manier, zonder competitie' ontwikkelen;
- Vrouwen ondersteunen elkaar vanzelfsprekend, ze herkennen zich in elkaar;
- De vragen en problemen en wensen van vrouwen komen erg met elkaar overeen;

- Vrouwen kunnen daar beter met geld omgaan dan mannen;
 - Als de vrouwen zich ontwikkelen, ontwikkelt het gezin met ze mee;
 - Vrouwen blijven meer op één plek, dus het project is duurzamer;
 - De mannen van deze vrouwen zien dat alles beter wordt, dus leggen ze zich erbij neer;
- Vooruitgang binnen een gezin, geeft een betere toekomst voor hun kinderen.

Startdonatie

Een belangrijke doelstelling van Melania is, dat de vrouwen middels een startdonatie een inkomensgenererend plan kunnen uitwerken. Zo waren er plannen voor naaiateliers, de bouw van een gemeenschapscentrum, de aanleg van een visvijver, het opstarten van een zeepfabriekje, het starten van een kippenbedrijf, de aankoop van een stukje grond voor het kweken van natuurlijke medicinale planten en trainingen ter bewustwording en ontwikkeling. Sander, mijn man, en ik gingen ooit enkele projec-

De vrouwengroep met hun kinderen naast de zelf uitgegraven visvijver.

ten bezoeken, waaronder de visvijver. Tevoren was er uitgebreid heen en weer geschreven over hun businessplan, de startkosten en wat er na een eerste seizoen aan vis te verkopen zou zijn en hoe dat dan weer goed geïnvesteerd kon worden. Zodat ze na enkele jaren geheel onafhankelijk een zinnig bedrijfje zouden hebben en hun leven aanzienlijk zou zijn verbeterd. Ja, daar was de vijver, ja, daar was het varkenshok, de ontlasting van deze varkens was uitstekend voer voor de vissen en ja, er zwommen een groot aantal vissen. Maar wie schetste hun verbazing dat er geen 750 te verkopen vissen uitkwamen, maar slechts ongeveer vijfhonderd! En ja, dan komt je berekening niet uit. Hoe dat nu kon, gestolen of te vroeg overleden of ziektes?

Niemand die het wist! Waarom ik dit project zo goed onthouden heb en wat ik daar zo van leerde, is dat na deze eerste teleurstelling de vrouwen heel erg veel geleerd hadden en als team elkaar trouw waren gebleven. Mislukt dus? Geenszins, ze kregen nog wat extra geld en hebben daarna nog serieuzer de visvijver beheert en onderhouden! Dus zeer geslaagd! Ook hadden ze geleerd om elkaar soms aan te spreken op hun verantwoordelijkheden, al is dat soms wel erg moeilijk, als je al je hele leven met elkaar in een dorpje woont en dat ook nog vele jaren hoopt te kunnen blijven doen. Wie weet kunnen we bij deze vrouwen langs, op de reis naar Brazilië van dit jaar, als we toch 'bij ze in de buurt zijn'.

Jeanne Visser 't Hooft

Internationale overboekingen

Soms willen Wederzijdsleden een individuele gift doen aan organisaties in één van de bezochte landen. De penningmeester waarschuwt dat aan zulke betalingen hoge kosten verbonden kunnen zijn. Leden die een betaling via Wederzijds willen laten lopen wordt gevraagd om aan de penningmeester aan te geven of de kosten voor de ontvanger zijn of voor de gever. In het laatste geval moeten deze kosten later verrekend worden met de penningmeester.

Wederzijds bestuurslid Marianne Kok heeft tijdens de afgelopen voorjaarsbijeenkomst laten weten dat zij zelf een stichting heeft opgericht, waarvan mensen ook gebruik kunnen maken om een gift aan het buitenland te doen. Het voordeel van haar stichting is dat die gebruik kan maken van de zogenaamde

'Anbi-regeling', waardoor de gift voor de gever van de belasting aftrekbaar is. (Een verzoek van Wederzijds om ook voor deze regeling in aanmerking te komen is door de Belastingdienst afgewezen.) Ter toelichting schrijft Marianne het volgende: 'De doelstelling van mijn stichting is als volgt omschreven: 'Het ontplooiën en ondersteunen van activiteiten voor misdeelde en achtergestelde kinderen, ongeacht ras, geloof of huidskleur, en het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevordelijk kan zijn.'

De stichting dient het algemeen belang en heeft geen winstoogmerk. Honderd procent van uw gift gaat naar het door u opgegeven doel, behalve de overschrijvingskosten die de bank berekend.

Ik ben ten alle tijden bereid om giften, die u aan een project wilt overmaken via mijn stichting te ondersteunen, mits het enigszins onder het omschreven doel valt.

Gegevens:

Stichting M. Kok-Kampen,
ABN Amro 616117345 te Wageningen

Op het ogenblik ondersteun ik een tailoring trainingcentre van SHRED in Zuid-India. Giften zijn altijd welkom.'

Vereniging Wederzijds

Redactie:

Frans Glissenaar (eindredactie), Piet Kruizinga, Wim Petersen, Riekie Roda, Cor van Zelst.

Adres secretariaat:

Joop Westerweelstraat 3
3417 EN Montfoort
Telefoon: (0348) 48 07 68

Internet:

www.wederzijds.com

E-mail:

wederzijds@hetnet.nl

Bankrekening:

13.46.66.216

Adres bankzaken:

Corn. Troostlaan 3
3443 WE Woerden

Vormgeving en Drukwerk:

Harry Nederend
Drukkerij Domstad bv

Vereniging Wederzijds

Joop Westerweelstraat 3
3417 EN Montfoort